

รายงานข่าวประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

อิหร่านยกเลิกประกาศการจำกัดพื้นที่ปลูกข้าวในปีงบประมาณ 2021

ความเดิม ในปีงบประมาณ 2018 รัฐบาลอิหร่านได้ออกประกาศห้ามปลูกข้าวทั่วประเทศยกเว้นในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำอุดมสมบูรณ์ใน 2 จังหวัดทางภาคเหนือของประเทศ คือ จังหวัดมาซันดารานและจังหวัดกีลันที่ตั้งอยู่ในแถบชายฝั่งตอนใต้ของทะเลสาบแคสเปียน และบางพื้นที่ของจังหวัดคูชีสถาน

ที่อยู่ทางตอนใต้ของประเทศอิหร่านเท่านั้น เนื่องจากผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งทั่วประเทศ ต่อมาในปี 2020 รัฐบาลได้มีการแก้ไขคำสั่งดังกล่าวพร้อมขยายพื้นที่ปลูกข้าวเป็นการชั่วคราวในจังหวัดที่พบว่ามียอดน้ำอุดมสมบูรณ์อันเนื่องมาจากปริมาณน้ำฝนที่เพิ่มขึ้น

ทั้งนี้อิหร่านประสบปัญหาเรื่องน้ำและภาวะภัยแล้งมาเป็นเวลากว่า 50 ปี โดยข้อมูลจากหน่วยงานทรัพยากรทางธรรมชาติของอิหร่านระบุว่า อิหร่านจัดเป็นประเทศในภูมิภาคร้อนแห้งของโลก มีปริมาณฝนตกในแต่ละปีค่อนข้างน้อยมีส่วนแบ่งทรัพยากรน้ำของโลกน้อยกว่าร้อยละ 1 อิหร่านมีปริมาณแหล่งน้ำใต้ดินร้อยละ 61.5 โดยปริมาณความต้องการใช้น้ำในประเทศของประชากรอยู่ที่ 82 ล้านคิวบิกเมตรคิดเป็นร้อยละ 90 ของปริมาณน้ำจัดสำรองทั้งหมด

อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญด้านการทรัพยากรธรรมชาติของอิหร่านได้พยายามแนะนำให้รัฐบาลประกาศใช้ข้อบังคับการจำกัดพื้นที่ปลูกข้าวมาโดยตลอด โดยได้เสนอให้มีการเพาะปลูกข้าวเฉพาะในจังหวัดที่มีปริมาณน้ำเพียงพอและห้ามการปลูกข้าวในจังหวัดที่มีการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากข้าวเป็นพืชที่ต้องการปริมาณน้ำค่อนข้างมากในการเพาะปลูก เฉลี่ยที่ประมาณเฮกเตอร์ (6.25 ไร่) ละ 13,000-17,000 ลูกบาศก์เมตร ซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ร้อนแห้งและขาดแคลนน้ำจะสร้างปัญหาและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของประเทศ ด้วยเหตุนี้ในปีงบประมาณ 2021 ซึ่งเป็นปีงบประมาณใหม่ของอิหร่าน (21 มีนาคม 2021-20 มีนาคม 2022) รัฐบาลจึงยกเลิกประกาศการจำกัดพื้นที่ปลูกข้าวทั่วประเทศเนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนที่เพียงพอต่อการเพาะปลูก ซึ่งจำนวนพื้นที่เพาะปลูกที่จะอนุญาตให้อยู่ในดุลพินิจของศูนย์บริหารจัดการน้ำของจังหวัดนั้นๆ เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ

นโยบายภาครัฐ

นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com

รายงานข่าวประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

สถานการณ์ข้าวในปัจจุบัน ชาวอิหร่านมีความเชื่อว่าที่ผลิตได้ในประเทศเป็นข้าวคุณภาพดี เป็นข้าวหอมที่หุงสุกแล้วมีเมล็ดร่วนซุย นุ่มลิ้น ซึ่งเป็นรสชาติที่นิยมของชาวอิหร่าน แต่ทว่าข้าวที่ผลิตได้ในประเทศมีราคาสูงมากเมื่อเทียบกับข้าวนำเข้าเพราะมีต้นทุนในการผลิตสูง อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ปี 2019 เป็นต้นมา ราคาข้าวในตลาดอิหร่านมีการขยายตัวสูงขึ้นมาโดยตลอด เนื่องจากภาวะเงินเฟ้อและผลผลิตที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทั้งนี้ ชาวอิหร่านจะมีความต้องการบริโภคข้าวเพิ่มมากขึ้นในช่วงเทศกาลเฉลิมฉลองวันขึ้นปีใหม่และเทศกาลถือศีลอด คือช่วงระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ของทุกปี ซึ่งข้าวถือเป็นอาหารหลักที่ชาวอิหร่านนิยมบริโภคมากรองจากข้าวสาลี ดังนั้น เพื่ออุดหนุนและช่วยเหลือกลุ่มผู้มีรายได้น้อย รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องนำเข้าข้าวราคาถูกจากต่างประเทศพร้อมกระจายให้กับกลุ่มผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง ซึ่งถือเป็นการรักษาสมดุลด้านปริมาณและราคาข้าวในตลาดอีกทางหนึ่งด้วย

จากการสำรวจตลาดขายปลีก และห้างสรรพสินค้าในกรุงเทพมหานครของสำนักงานฯ พบว่าปัจจุบันมีข้าวบรรจุถุงของไทย (ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์เกรด B) ขนาดถุงละ 10 กิโลกรัมวางขายในตลาดในราคาถุงละ 1,250,000 เรียล (ประมาณ 913 บาท ตามอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารกลางอิหร่านวันที่ 13 มีนาคม 2021 ที่อัตรา 100 บาท = 136,762 เรียล) ซึ่งทั้งหมดเป็นข้าวที่นำเข้าเพื่อรักษาสมดุลด้านปริมาณและราคาจึงมีการเขียนข้อความบนบรรจุภัณฑ์ว่า “เพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุมสมดุลในตลาดเท่านั้น” โดยข้าวเหล่านี้นำเข้าโดยหน่วยงาน Government Trading Corporation หรือที่รู้จักกันในนามว่าหน่วยงาน GTC ของอิหร่าน

เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงเกษตร จีฮัด (Ministry of Agriculture Jihad) ซึ่งมีอำนาจในนำเข้าสินค้าอุปโภคและบริโภคที่จำเป็นและขาดแคลนของอิหร่าน รวมทั้งอำนาจในการวางแผนตารางเวลานำเข้าและจัดซื้อสินค้าแต่ละชนิดที่จำเป็นในแต่ละปี โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านราคาเป็นหลัก ในแต่ละปี GTC อาจดำเนินการนำเข้าสินค้าเองหรือแต่งตั้ง/มอบหมายตัวแทนภาคเอกชนที่ได้รับอนุญาต เป็นผู้ดำเนินการแทนพร้อมกระจายสินค้าไปยังร้านค้าปลีกทั่วประเทศ โดยสินค้าที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ GTC ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าควบคุมปริมาณและราคา ได้แก่ แป้งสาลี ข้าว น้ำตาล ไข่สด/แช่แข็ง นมผงสำหรับเด็กทารก กระดาษสำหรับพิมพ์หนังสือ เรียน เป็นต้น ทั้งนี้ ข้าวไทยบรรจุถุงดังกล่าวสามารถซื้อหาได้ตามห้างสรรพสินค้าทั่วไปทุกสาขา เช่น ห้าง Shahrvand ห้าง Refah ห้าง Chanbo และห้าง Ofoq Kourosh เป็นต้น

นโยบายภาครัฐ

นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

แนวโน้มการตลาด

รายงานสินค้าและบริการ

อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com

รายงานข่าวประจำสัปดาห์

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร

บทสรุป/ข้อคิดเห็น

อิหร่านมีความต้องการบริโภคข้าวปีละประมาณ 3.2 ล้านตัน ในขณะที่ผลผลิตภายในประเทศมีปริมาณสูงสุดไม่เกิน 2.2 ล้านตันในแต่ละปี ดังนั้น การประกาศลดพื้นที่เพาะปลูกข้าวในช่วงปี 2018-2020 จึงทำให้ปริมาณข้าวที่ผลิตได้ในประเทศลดน้อยลงไปอีก ความจำเป็นในการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศจึงพุ่งสูงเป็นประวัติการณ์ โดยในช่วงปี 2019-2020 มีการคาดการณ์ว่าอิหร่านนำเข้าข้าวสูงถึงปีละประมาณ 1.5 ล้านตัน ในจำนวนนี้ประมาณร้อยละ 50 เป็นการนำเข้าข้าวบาสนาจากอินเดีย การยกเลิกคำสั่งจำกัดพื้นที่เพาะปลูกข้าวในปีนี้อาจเป็นอีกหนึ่งความพยายามของรัฐบาลอิหร่านที่ต้องการผลักดันการเพิ่มผลผลิตข้าวภายในประเทศท่ามกลางสภาพภูมิอากาศเป็นใจ โดยตั้งความหวังไว้ว่าพื้นที่เพาะปลูกข้าวทั่วประเทศที่มีอยู่จำนวน 840,000 เฮกตาร์ จะถูกใช้ประโยชน์สูงสุดอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม กว่าที่การเพาะปลูกในฤดูกาลผลิตปี 2021 จะให้ผลผลิต อิหร่านยังมีความจำเป็นในการนำเข้าข้าวจากต่างประเทศอีกเป็นจำนวนมากเพื่อรักษาสมดุลภายในประเทศและความมั่นคงด้านอาหาร โดยคาดการณ์ว่าจะมีปริมาณสูงถึง 1 ล้านตัน (เป็นปริมาณคงค้างที่ไม่สามารถนำเข้าได้จากปัญหาขาดแคลนเงินสำรองในธนาคารอินเดีย 2 แห่งที่อิหร่านใช้ในการจ่ายค่าข้าวจากอินเดียแบบหักบัญชี+ความต้องการในช่วงเทศกาลสำคัญ) โดยเริ่มนำเข้าจากเดือนมีนาคมถึงเดือนกรกฎาคม 2021 ก่อนจะห้ามนำเข้าชั่วคราวในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตในประเทศระหว่างเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน 2021

อย่างไรก็ตาม ก่อนการคว่ำบาตรรอบล่าสุดภาคเอกชนอิหร่านได้นำเข้าข้าวหอมมะลิของไทยไปจำหน่ายในอิหร่านในปริมาณค่อนข้างมากเนื่องจากมีคุณสมบัติและรสชาติที่ใกล้เคียงกับข้าวหอมของอิหร่าน ทำให้เป็นที่นิยมของผู้บริโภคพอสมควร แต่ด้วยสาเหตุที่ข้าวหอมมะลิมีราคาค่อนข้างแพง ประกอบกับผู้บริโภคอิหร่านยังไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้าวหอมมะลากับข้าวขาวของไทย รัฐบาลอิหร่านโดยหน่วยงาน GTC จึงเลือกที่จะนำเข้าข้าวขาวธรรมดาแทน ทำให้หลังการคว่ำบาตรเป็นต้นมาข้าวขาวร้อยละแปดสิบจะเป็นข้าวที่อิหร่านนำเข้าจากไทยมากที่สุด และปี 2021 นี้ นับเป็นปีแรกที่ผู้บริโภคอิหร่านสามารถหาซื้อข้าวไทยได้ในห้างสรรพสินค้าทั่วไป ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่สามารถซื้อหาได้ง่ายในกรุงเทพมหานคร จะมีวางขายเฉพาะในร้านค้าสหกรณ์ของรัฐตามต่างจังหวัด หรือสั่งซื้อตามร้านค้าออนไลน์เท่านั้น

*****

นโยบายภาครัฐ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

นโยบายเศรษฐกิจการลงทุน

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระจะ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

แนวโน้มการตลาด

Thai Trade Center – Tehran
No. 15, 10th Alley, Hassan Seif St.,
SharakGharb, Tehran, IRAN

รายงานสินค้าและบริการ

Tel: +9821 88 57 1881
Email: ttctehran.ir@gmail.com

อื่นๆ